

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZETÉNEK
KUTATÁSI JELENTÉSEI

45.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZET

Igazgató:
Dr. Miltényi Károly

ISSN 0236-736-X

Írták:
Pongrácz Tiborné
S. Molnár Edit

ÖSSZEFOGLALÓ

A TERHESSÉGMEGSZAKÍTÁSRÓL

**TARTOTT 1992. JÚLIUSI KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS
FŐBB EREDMÉNYEIRŐL**

**BUDAPEST
1992. szeptember**

A KSH Népszégtudományi Kutató Intézet — a TÁRKI szervezésében — 1992 júliusában 1000 fős országos reprezentatív mintán közvéleménykutató vizsgálatot végzett a terhességmegszakítás előkészületben lévő törvényi szabályozásával kapcsolatos lakossági vélemények feltárására¹. A vizsgálat során az alábbi témakörökkel kapcsolatos véleményeket, álláspontokat tudakoltuk:

- hallott-e és milyen forrásból a készülő abortusztörvényről; mit vár az új szabályozástól a lakosság;
- a terhességmegszakítás jelenlegi engedélyezésének milyen irányú változtatásával értenének egyet;
- a parlamenti pártok terhességmegszakítás újraszabályozásával kapcsolatos álláspontjáról milyen nézetek alakultak ki a közvéleményben;
- a terhesség megszakíttatása melletti döntésben milyen szempontok játszanak szerepet és ezen belül milyen súlya van az erkölcsi felelősség kérdésének;
- milyen arányt képvisel a lakosság körében a művi abortuszt teljesen betiltani illetve teljesen liberalizálni kívánók tábora, illetve a két szélsőség között elhelyezkedők milyen indokok esetén tartanák megengedhetőnek a bekövetkezett terhesség megszakíttatását.

A kutatási eredmények főbb megállapításai az alábbiakban foglalhatók össze:

1. Tájékozottság

A megkérdezettek közel teljes köre (93 %) tud arról, hogy az országgyűlés ez év végéig törvényt hoz a művi abortusz engedélyezéséről. Információikat elsősorban

¹A Népszégtudományi Kutató Intézet 1990 májusában egy reprezentatív (1000 főre kiterjedő) felvétel keretében vizsgálta az abortuszkérdésekkel kapcsolatos lakossági véleményeket. A vizsgálat eredményeit 1991 elején egy kutatási jelentésben publikáltuk. A publikáció iránt élénk érdeklődés mutatkozott, ami különösen felerősödött azt követően, hogy az alkotmánybíróság döntése nyomán nyilvánvalóvá vált: a parlamentnek 1992 folyamán a művi vetélések engedélyezésének kérdését egy törvény keretében újra kell szabályoznia. Ezzel összefüggésben merült fel az az igény, hogy tekintettel a felvétel óta eltelt 2 évre ami alatt a média a témával gyakran foglalkozott, mérjük fel ismét az ezzel kapcsolatos ismereteket és véleményeket. Ezért a felvételt lényegében azonos mintavételi keretek között és hasonló módszerek alkalmazásával 1992 júliusában megismételtük.

A vizsgálat anyagának részletes elemzését a későbbiekben egy részletesebb kutatási jelentésben tesszük közzé.

a televízióból (60%) szerezték, ezt követte a rádió, így összességében a lakosság 84%-a számára az elektronikus sajtó jelentette az információ forrását. Az újságok, amelyek pártállásfoglalások közzététele, interjúk, szakértők megszólalásai és olvasói levelek formájában hónapok óta és részletesen foglalkoznak a kérdéssel, csak igen szűk réteghez (14%) jutottak el és jelentettek tájékoztatói forrást.

Míg az új törvény meghozatalának tényével kapcsolatos tájékozottság igen jó, gyakorlatilag teljes körűnek bizonyult, addig a törvényalkotást szükségessé tevő okokról igen részlegesen és tévesen az információk. Mindössze 14% ismeri a valódi okot, nevezetesen az Alkotmánybíróság határozatának kötelező erejét. A többség (56%) prejudikálja az Országgyűlés állásfoglalását, amikor úgy véli, hogy azért kerül sor az abortusztörvény meghozatalára, mert a jelenleg érvényben levő rendszeren kívánnak a szigorítás irányában változtatni.

2. Vélemények és várakozások a készülő szabályozással kapcsolatban

Az a feltételezés, miszerint a terhességmegszakítás engedélyezésének jelenlegi rendszerét szigorítani akarják — úgy tűnik — igen széles körben elterjedt a közvéleményben. Az 1. pontban említettek támogatja alá a "mi lesz az Országgyűlés döntése" kérdésre adott válaszok megoszlása is. Bár a művi abortusz teljes betiltását csak 4% feltételezi, de már 54%-ot, vagyis többségi arányt képvisel azok száma, akik úgy vélik, hogy a parlament az érvényben levőhöz képest szigorítani fogja az engedélyezési rendszert. Mindössze 15% feltételezi, hogy nem következik be változás, vagyis az új törvény lényegében a jelenlegi rendszert fogja törvényerőre emelni. A válaszolók 14%-a véli, hogy az új törvény liberálisabb lesz, ezen belül 4% az engedélyezési procedúra eltörlését is reméli.

Az Országgyűlés várható döntéséhez viszonyítva a közvélemény által helyesnek, megfelelőnek ítélt engedélyezési rendszer jóval liberálisabb.

Mi lesz az Országgyűlés döntése?		Ön milyen döntéssel értene egyet? Ha...	
megtiltják	4,1%	megtiltanák	5,3%
megszigorítják	54,0%	megszigorítanák	20,8%
nem változtatnak	14,5%	nem változtatnának	24,5%
enyhítik	10,2%	enyhítenék	15,6%
nem lesz szükség engedélyre	3,6%	nem lenne szükség engedélyre	29,3%
nem tudja	13,6%	nincs véleménye	4,5%
	100,0%		100,0%

Látható, hogy az Országgyűlés feltételezett döntése és a közvélemény által helyesnek tartott döntés között igen nagy az eltérés. A lakosság túlnyomó többsége

(70%) legalább a jelenlegi, vagy ennél megengedőbb rendszert tartana elfogadhatónak. Arányát tekintve legmarkánsabb az eltérés a szélső liberális póluson, amennyiben nyolcszor annyian tartanak helyesnek az engedélyezési eljárás teljes eltörlését, mint ahányan ennek bekövetkeztét remélik.

A terhességmegszakítás kívánatosnak tartott engedélyezési rendszerére vonatkozó vélemények társadalmi háttéréről szükségesnek tartjuk a következő fő sajátosságokat kiemelni:

A válaszadók életkora nem jelent differenciáló tényezőt, vagyis nem lehet azt állítani, hogy a fiatalabbak liberalizálás-, az idősebbek szigorítás-pártiak lennének. Az iskolai végzettség szerinti véleménytagozódás is csak kisebb mértékű eltéréseket mutat: az alacsonyabb iskolai végzettségűek között magasabb azok aránya, akik az abortusz teljes betiltását szeretnék, a magasabb iskolai végzettségűek között pedig azok képviselik az átlagosnál nagyobb arányt, akik a jelenlegi rendszer fenntartását tartanak helyesnek. A teljes liberalizálás hívei között iskolai végzettség szerint különbség nem mutatható ki.

A parlamenti pártok szavazóbázisát tekintve² megállapítható, hogy az átlagosnál nagyobb arányban az abortusz betiltása mellett az FKGP-re, a bizonyos mértékű szigorítás mellett a KNDP-re szavazók vannak, míg az MDF potenciális választói inkább a változatlan rendszert, illetve kismértékben a szigorúbb feltételeket tartanak helyesnek. Legliberálisabbnak az MSZP szimpatizánsai tűnnek, esetükben jelentősen magasabb az egész engedélyezési rendszert eltörölni kívánók aránya. Az SZDSZ és a FIDESZ szavazóbázisának véleménye gyakorlatilag megegyezik a megkérdezettek teljes körére jellemző véleménymegoszlással.

Nemzetközi és hazai tapasztalatok szerint a terhességmegszakítás engedélyezési rendszerének megváltoztatása gyakran éles reakciót, sőt ellenállást vált ki a társadalom széles rétegeiben. Még 1974-ben is a diktatórikus és ellenőrzött társadalmi berendezkedés mellett megszerveződött egy értelmiségi csoport, amely aláírásával tiltakozott a korábban teljesen liberális abortusz-gyakorlat szigorítása ellen. Kutatásunkban ezért informálódni kívántunk arról is, hogy milyen társadalmi reakciók várhatók, ha az Országgyűlés által elfogadott törvény és a lakosság részéről kívánatosnak tartott engedélyezési rendszer között ellentmondás, eltérés alakulna ki.

Az eredmények szerint a lakosság többsége (58%) tudomásul venné és belenyugodna a parlamenti döntésbe akkor is, ha azzal ő maga személy szerint nem ért egyet. A megkérdezettek 38%-a azonban mindenképpen hangot adna egyet nem értésének. Ezen belül a többség aláírásával tiltakozna, s viszonylag alacsony azok aránya (6%), akik tiltakozó demonstrációkon is részt vennének.

²Ezt a "Ha következő vasárnap parlamenti választások lennének, Ön kire szavazna" kérdésre adott válaszból állapítottuk meg. Mivel a megkérdezettek mindössze 62%-a jelölt meg pártot, az esetszámok igen alacsonyak, s ez csak óvatos következtetések levonására nyújt lehetőséget.

3. Vélemények a parlamenti pártok terhességmegszakítással kapcsolatos álláspontjáról

(százalékban)

A jelenlegi szabályokon:	MDF	SZDSZ	KDNP	FIDESZ	FKGP	MSZP
Lényegében nem akarnak változtatni	12,3	16,9	4,3	15,7	6,4	24,3
Szigorítani szeretnének	35,0	12,2	49,8	6,2	20,3	9,0
Enyhíteni szeretnének	5,2	21,2	3,9	32,7	4,2	13,6
A pártnak nincs kialakult álláspontja	9,8	8,0	4,5	5,5	22,3	9,8
Nem tudja, hogy a pártnak van-e és ha igen milyen álláspontja	37,7	41,7	37,5	39,9	46,8	43,3

A táblázat adatai jól bizonyítják, hogy a vélemények kialakításánál sok esetben nem a tények, hanem a preconcepciók, előítéletek játszó a meghatározó szerepet. Miután a kormánykoalícióról konzervatív, az ellenzékéről pedig liberális kép alakult ki a közvéleményben, a megkérdezettek eleve úgy vélik, hogy a koalíciós pártok inkább szigorítani, míg az ellenzéki pártok inkább enyhíteni kívánják a jelenlegi szabályozást. Jó példa erre a FIDESZ és az MDF megítélése. Jóllehet a két párt újságokból megismert álláspontja lényegileg nem különbözik, mégis a válaszadók legnagyobb aránya a FIDESZ-ről liberalizálási szándékot, míg az MDF-ről — csaknem ugyanakkora arányban — szigorítási szándékot tételez fel.

Figyelemre méltó továbbá, hogy a hónapok óta folyó sajtókampány, televíziós vitaműsorok, riportok és nyilatkozatok ellenére a lakosság számottevő része még arra vonatkozóan sem rendelkezik információval, hogy az érintett párt egyáltalában kialakított-e valamilyen véleményt, állásfoglalást a terhességmegszakítás újraszabályozásának kérdésében. Ismeretes, hogy az SZDSZ volt az első párt, amely kész törvénytervezettel lépett a nyilvánosság elé, megjelentetve azt a Magyar Hírlapban, számtalan fórumot szervezve a témában, véleményének, állásfoglalásának széles körű publicitást biztosítva. Mégis a megkérdezettek fele nyilatkozott úgy, hogy nem tudja, van-e az SZDSZ-nek a kérdésben álláspontja, illetve biztosan tudja, hogy nincs ilyen állásfoglalás.

Valamennyi párt álláspontjának ismeretében a magasabb iskolai végzettségű budapesti, 30—50 év közötti lakosok tájékozottabbnak bizonyultak. Pozitívan befolyásolta továbbá az ismeretszintet a politikai, közéleti elkötelezettség. Azon személyek körében, akik a "kire szavazna" — kérdésre "nem tudom" illetve "nem menne el szavazni" — választ adták, számottevően magasabb volt a tájékozatlanok aránya. Ez arra utal, hogy a közéleti passzivitás általában a társadalmi kérdések iránti érdektelenséggel párosul.

4. A terhesség megszakíttatása melletti döntésben szerepet játszó tényezők, okok

E témakör vizsgálatát az élet kezdetére vonatkozó kérdéssel indítottuk. Két évvel ezelőtt, 1990-ben a művi abortusszal kapcsolatban végzett közvélemény-kutatásunk során is feltettük ugyanezt a kérdést, nevezetesen "...mikortól számítható az élet kezdete?"

	(százalékban)	
	1990	1992
A fogamzástól	55,3	53,0
A magzat megmozdulásától	20,8	21,8
A születéstől	21,4	19,6
Nem tudja	2,2	4,0
	100,0	100,0

Az adatok azt bizonyítják, hogy a lakosság az élet kezdetéről meglehetősen kialakult, határozott véleménnyel rendelkezik. Erre utal nemcsak a "nem tudja" válaszok alacsony aránya, de az is, hogy a két felvétel adatai között lényegi eltérés, elmozdulás nem mutatható ki.

A terhesség megszakíttatása vagy megtartása melletti döntésben — a megkérdezettek véleménye szerint — elsősorban anyagi, szociális tényezők játszanak szerepet. Legnagyobb súlyt az abortusz melletti döntésben a megélhetés, az életszínvonal csökkenésének kérdése, valamint a munkanélküliségtől való félelem képvisel. Fontosságában ezt követi a meglévő gyermekek számának szempontja, vagyis annak a mérlegelése, hogy kíván-e, tud-e a család a meglévő gyermek(ek) mellé még egy további vállalni. Végül körülbelül azonos súllyal szerepel a feltételezett döntési mechanizmusban a következő két szempont: a megszakítás egészségre káros hatásának, illetve az új élet kioltása miatti lelkiismeret-furdalásnak a figyelembevétele. E két utóbbi szempontot mintegy feleannyian tartották nagyon fontosnak, mint ahányan a munkanélküliség vagy az életszínvonal elsőrendű fontosságát említették. Meg kell azonban említeni, hogy mindössze 10% körül volt azok aránya, akik szerint a lelkiismereti kérdés egyáltalában nem játszik szerepet. Ezt azért tartjuk fontosnak kiemelni, mert az elmúlt negyven év abortuszvitáiban, illetve a megszakítást engedélyező rendszerek kialakításában a lelkiismereti, erkölcsi, vallási szempont nem játszott szerepet, vagy legalábbis az ilyen tartalmú megfontolások nem artikulálódtak. Ezért véleményünk szerint ebben az új helyzetben pozitívan értékelendő, hogy a megkérdezettek mindössze 10%-a tagadja a megfogant terhesség megszakíttatásának lelkiismereti vonatkozásait, aggályait. A többség szerint e kérdés közepes vagy nagy szerepet játszik akkor, amikor a nők, házaspárok arról döntenek, hogy meg kívánják-e tartani a bekövetkezett terhességet vagy sem.

Az elmúlt negyven évben a terhességmegszakítás gyakorlatát bíráló tanulmányok, szakértői megnyilatkozások a művi abortuszok káros következményeit, kihatásait vizsgálva szinte kizárólagosan az egészségügyi vonatkozásokat, az esetleges szövődeményeket, illetve a későbbi terhesség kihordhatóságának kockázatát említették. Ez az egészségcentrikus szemlélet nyilvánult meg akkor, amikor a válaszadóktól azt kértük, hogy az egészségi szempontokat és az erkölcsi felelősség súlyát egymáshoz viszonyítva mondják meg, hogy melyiket tartják fontosabbnak. Egy ilyen szembeállítás esetén az erkölcsi kérdések már igencsak háttérbe szorulnak és meghatározóvá az egészségi szempontok válnak. Mindössze 17%-a a megkérdezetteknek tartja a lelkiismereti, erkölcsi felelősség kérdését fontosabbnak, vagyis a döntő többség az egészségre káros következmények mérlegelését tartja lényegesebbnek.

5. Milyen feltételek esetén értenének egyet a terhesség megszakításával az emberek?

A témakör első kérdése azt tudakolta, hogy a megkérdezettek melyik alternatívával értenek egyet: a terhességmegszakítást korlátok közé szorítva, bizonyos feltételek, okok meglétéhez kötve engedélyezzék, vagy teljes mértékben liberalizálják, vagy ellenkezőleg, teljesen megtiltasák. Miután ezt az 1990. évi vizsgálat során is feltettük, a válaszok megoszlásának változásából következtetések vonhatók le arra nézve, hogy történt-e és ha igen milyen irányú elmozdulás a lakosság álláspontjában.

	(százalékban)	
	1990	1992
Az abortuszt <u>minden esetben</u> engedélyezni kell	25,4	39,9
Az abortuszt csak <u>indokolt esetben</u> kell engedélyezni	66,6	52,4
<u>Egyáltalában nem</u> kell engedélyezni az abortuszt	6,6	3,7
Nem tudja	1,3	4,0
	100,0	100,0

Megállapítható, hogy a vélemények struktúrájának jellege nem változott: mindkét időpontban többségi vélemény volt, hogy a terhesség megszakítása indokolt esetben legyen elvégezhető, majd ezt követte a liberalizálással, illetve a szélsőséges szigorítással egyet értők táborra. A sorrend változatlansága mellett azonban az arányok tekintetében számottevő elmozdulások tapasztalhatók. Az elmozdulás egyértelműen a teljes abortusz-liberalizálással való egyetértés irányába történt. 1990-hez képest mintegy 50%-kal nőtt ezen álláspontot képviselők aránya (feltehetően azok terhére,

akik korábban a "csak indokolt esetben" választ adták), míg a teljes abortusztilalmat helyeslőké az 1990. évi alacsony arányhoz képest is tovább csökkent.

A vélemények társadalmi-demográfiai tényezők szerinti részletes elemzésétől terjedelmi korlátok miatt eltekintünk, mindössze két összefüggést szeretnénk kiemelni a vélemények megoszlását a megkérdezett vallásossága³, illetve az egyes pártokhoz fűződő viszony alapján.

A vallásosság meglétét vagy hiányát azért kívánjuk kiemelni, mert a terhesség-megszakítással kapcsolatban gyakran visszatérő nézet, hogy az abortusz megítélése, elfogadása vagy elutasítása elsősorban világnézeti kérdés, vagy legalábbis mélyen ideológiai gyökerekből táplálkozik. Mind az 1990. évi, mind a jelen vizsgálatunk azt bizonyítja, hogy ez az álláspont az igen összetett kérdésnek egy nagyon leegyszerűsített megközelítése. Kétségtelen tény, hogy a magukat nem vallásosnak minősítő válaszadók között viszonylagosan magasabb az abortuszt korlátozások nélkül engedélyezni kívánók aránya, míg a vallásos II. (vallásos vagyok a magam módján) csoportban a feltételekhez kötött engedélyezést támogatók vannak többségben, a legvallásosabbak között pedig gyakoribb az abortusztilalmat helyeslők aránya, de a fenti eltérések az egyes világnézetek között nem nevezhetők szignifikánsnak. Más szóval az igen vallásosak (az egyház tanítását követők) között az átlagos 40%-hoz képest 33% azok aránya, akik a feltételek nélküli, minden esetben engedélyezett abortuszszabályozással értenének egyet, ugyanakkor a másik szélső póluson — a magukat nem vallásosnak minősítők között — is található olyan személyek (2,4%), akik az abortusz teljes betiltását támogatnák.

Mindez természetesen az abortusz társadalmi szinten történő elfogadását, vagy elutasítását jelenti, amiből nem következik, hogy az egyén saját életében is a társadalmi szinten helyesnek tartott normák szerint dönt. Tapasztalatok szerint ez elsősorban a magukat vallásosnak minősítő csoportokra jellemző, akik egyéni szinten többnyire elutasítják az abortuszt, de a társadalom számára a teljes tiltást mégsem tartanának elfogadhatónak.

Politikai vonatkozásai miatt a pártokhoz fűződő viszony szerinti véleményeltéréseket kívánjuk még kiemelni. Ismételten utalni szeretnénk azonban arra, hogy a megkérdezettek mindössze 62%-a jelölte meg a hat parlamenti párt valamelyikét, mint amelyekre potenciálisan szavazna, s így az előfordulási gyakoriságok alacsony értékei miatt csak óvatos megállapítások tehetők.

³A vallásosság intenzitására vonatkozó kérdőív-kérdés alapján a "Vallásosak I." kategóriába azokat soroltuk, akik azt a választ adták: "vallásos vagyok, az egyház tanításait követem". A "Vallásosak II." csoportba soroltak azt választották "vallásos vagyok a magam módján". "Bizonytalan" kategóriába akik "nem tudom megmondani vallásos vagyok-e vagy sem". Végül a "nem vallásosak" csoportja olyan válaszadókat foglal magába, akik a feltett kérdésre egyértelműen ezt a választ adták.

Megoszlásuk az egész mintában: Vallásos I: 16,7%,
Vallásos II: 51,3%, Bizonytalan: 5,3%, Nem vallásos: 25,9%,
Nem tudja: 2,6%

Vallásos I. és a Vallásos II. együttes aránya gyakorlatilag megegyezett az 1990. évi vizsgálatnál kapott megoszlási értékekkel.

A pártok lehetséges szavazóbázisának állásfoglalása a terhességmegszakítás engedélyezésével kapcsolatban

(százalékban)

	MDF	SZDSZ	KNDP	FIDESZ	FKGP	MSZP	Egyéb pártok	Nem tudja, kire szavazna	Átlag
	lehetséges szavazóbázisa								
Az abortuszt <u>minden esetben</u> engedélyezni kell	25,0	46,1	36,4	41,4	40,4	47,4	49,2	42,1	39,9
Az abortuszt <u>csak indokolt</u> esetben kell engedélyezni	68,4	50,0	57,4	55,0	44,7	50,9	45,9	44,6	52,4
<u>Egyáltalán</u> nem kell engedélyezni az abortuszt	3,9	—	6,0	2,3	14,9	1,7	3,3	5,1	3,7
Nem tudja	2,7	3,9	—	1,3	—	—	1,6	8,2	4,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kimutatható, hogy az abortusz teljes liberalizálásával az átlagosnál nagyobb arányban az MSZP és az SZDSZ szimpatizánsai értenének egyet, míg a legalacsonyabb egyetértési arány az MDF szavazóbázisánál mutatkozik ki. A feltételekhez kötött terhességmegszakítási rendszert az átlagnál nagyobb mértékben támogatnák az MDF-hez közel álló válaszadók, míg a teljes abortusztilalom elsősorban az FKGP-vel szimpatizálók körében találna megértésre. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a pártok szavazótábora e tekintetben elég heterogén képet mutat, mert ha eltérő arányban is, de minden párthoz kötődnek olyan személyek, csoportok, akik az abortusz teljes tilalmát, vagy teljes liberalizálását, illetve a korlátozott engedélyezését tartanák helyesnek.

A megkérdezettek többsége — mint láttuk — a terhességmegszakítás indokolt esetben történő engedélyezésével ért egyet. A következő táblázat a megkérdezettek ezen csoportjának válaszait, egyetértési arányait tartalmazza. A táblázat a jelen felvétel adatai mellett az 1990. évi kutatás eredményeit, ezen kérdésre adott válaszait is tartalmazza. Az 1990. évi felsorolás a felvétel időpontjában — illetve jelenleg is — érvényben lévő feltételrendszert tartalmazta, amelyet 1992. júliusi vizsgálatunk során kiegészítettünk "a nők válsághelyzete" kritériummal, amely akkor az MDF javaslatában merült fel új elemként (és azóta a kormány által elfogadott törvényjavaslatban is szerepel), illetve kibővítettük az SZDSZ és MSZP által kiemelt fontosságúnak tartott szociális indikációval, a "szülőknek nincs biztos állásuk, jövedelmük" szemponttal.

Milyen feltételek mellett értenének egyet a terhességmegszakítás engedélyezésével?

	(százalékban)	
	1990	1992
Ha az anya egészsége veszélybe kerül	99,7	96,2
Ha a gyermek nem lesz egészséges	97,3	94,4
Ha a nő kiskorú	70,0	66,1
Ha a nő 35 évesnél idősebb	31,6	32,0
Ha a nő nem él házasságban	23,9	25,8
Ha a nő válsághelyzetben van	.	64,5
Ha a szülőknek nincs önálló lakásuk	42,9	52,1
Ha a szülőknek nincs biztos jövedelmük, állásuk	.	67,6
Ha a nőnek már három gyermeke van	54,0	54,7
Ha a nőnek már két gyermeke van	16,3	25,5
Ha a nőnek már van egy gyermeke	5,3	10,8

Szignifikáns eltérés a két felvétel eredményei között nem mutatható ki. A szociális indikációk szerepének erősödését tapasztalhatjuk, ami az önálló lakás hiányában, illetve a munkanélküliségtől, a létbizonytalanságtól való félelmben jut kifejezésre. Többségi egyetértés mutatkozik a "nő válság helyzete" indikáció elfogadásában is, annak ellenére, hogy a feltétel újszerű volta miatt elképzelhető lett volna a tapasztaltnál nagyobb bizonytalanság is.

Összefoglalva a kutatás eredményeit megállapítható: a lakosság tájékozott arról, hogy a terhességmegszakítás engedélyezése újraszabályozásra kerül, de a többség úgy véli, ez parlamenti kezdeményezésre, és nem alkotmánybírói határozatra történik. A megkérdezettek többsége a jelenlegi szabályozáshoz képest szigorítást vár, ez azonban nem találkozna a lakosság meghatározó részének egyetértésével. Egyes csoportok ellenvéleményüket még demonstrációk formájában is kifejezésre juttatják.

A pártok abortusszal kapcsolatos álláspontjáról a lakosság csak részlegesen tájékozott. Megállapítható továbbá, hogy a pártok megítélése a közvéleményben nem azonos a tényleges pártállásponttal, hanem inkább előítételek, prekoncepciók alapján történik, ugyanakkor az egyes pártok szavazóbázisa saját pártjának álláspontjáról tájékozottabbnak bizonyul.

A terhesség megszakítása vagy megtartása melletti döntésben — a kérdezettek véleménye szerint — elsősorban anyagi szociális tényezők, egészségügyi szempontok, és csak viszonylag kis súllyal játszanak erkölcsi megfontolások szerepet.

A terhességmegszakítás engedélyezésével kapcsolatban az utóbbi két évben liberális irányú elmozdulás tapasztalható, bár a többség még mindig az indikációkhoz kötött szabályozórendszert támogatja. Az abortusz teljes betiltása egyre marginálisabb véleményként jelentkezik.